

تاثیر کیفیت حسابرسی بر کیفیت گزارشگری مالی با تاکید بر مالکیت نهادی در بانک های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

افسانه روستا^۱

سیده عاطفه حسینی^۲

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۳/۰۱ تاریخ چاپ: ۱۴۰۳/۰۴/۳۰

چکیده

یکی از مهمترین موضوعات اصلی در حوزه حسابداری در دهه اخیر، مسئله کیفیت گزارش های مالی است. گزارشگری مالی با کیفیت می تواند متاثر از عوامل متعددی باشد که یکی از این عوامل کیفیت حسابرسی است. معیارهای مربوط به شرکت های حسابرسی همچون کیفیت و تخصص حسابرسان، می تواند بر کیفیت افشاء اطلاعات، تاثیر گذار باشد. مالکان نهادی با توجه به مالکیت بخش قابل توجهی از سهام شرکت ها، از نفوذ قابل ملاحظه ای برخوردار هستند و می توانند رویه های آن ها (شامل رویه های حسابداری و گزارش گری مالی) را تحت تاثیر قرار دهند. بر این اساس در این پژوهش به تاثیر کیفیت حسابرسی بر کیفیت گزارشگری مالی با تاکید بر مالکیت نهادی در بانک های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداختیم. این تحقیق به روش توصیفی- همبستگی انجام شده و از نوع تحقیقات کاربردی است. جامعه آماری تحقیق را کلیه بانک های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سال های ۱۳۹۵ تا ۱۴۰۱ تشکیل می دهند که تعداد ۱۲ بانک از بین مجموعه بانک های فعال در بورس اوراق بهادار تهران بوده و مورد مطالعه قرار گرفته اند. نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل داده ها نشان داد که کیفیت حسابرسی تاثیر مستقیم بر کیفیت گزارشگری مالی بانک ها داشته است. همچنین نتایج نشان داد در بانک های با مالکیت نهادی بالا، کیفیت حسابرسی تاثیری معکوس بر روی کیفیت گزارشگری مالی بانک ها داشته است، در حالی که در بانک های با مالکیت نهادی پایین، کیفیت حسابرسی تاثیر مستقیم بر روی کیفیت گزارشگری مالی داشته است.

واژگان کلیدی

کیفیت حسابرسی، کیفیت گزارشگری مالی، مالکیت نهادی

۱. کارشناس ارشد حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد فیروزکوه، فیروزکوه، ایران.

۲. مدیر گروه حسابداری دانشگاه آزاد اسلامی واحد فیروزکوه، فیروزکوه، ایران.

۱. بیان مساله

صورت‌های مالی هر سازمان نشان دهنده یک ابزار اساسی نه تنها برای اندازه گیری عملکرد یک سازمان در شرایط عملیاتی است، بلکه به دنیای عمومی تجارت و ذینفعان اجازه می دهد تا سودآوری و وضعیت تداوم فعالیت یک مؤسسه را ارزیابی کنند. صورت های مالی منتشر شده توسط واحدهای تجاری باید اطلاعات عینی و قابل اعتمادی را ارائه دهد که اشخاص ثالث و سایر واحدهای ذیربط در تصمیم گیری های حیاتی مانند سرمایه گذاری و واگذاری سهام در شرکت های هدف به آن تکیه کنند.

نظرات ذینفعان در مورد کیفیت، یکپارچگی و قابلیت اطمینان صورت‌های مالی شرکت اغلب به طور قابل توجهی تحت تأثیر ارزیابی های انجام شده توسط حسابرسان مستقل قرار می گیرد. انتظار می رود کیفیت حسابرسان بر کیفیت صورت‌های مالی که آنها ارزیابی می کنند تأثیر بگذارد. در نتیجه، کیفیت حسابرس نقش مهمی در ایجاد اعتبار، یکپارچگی و کیفیت کلی صورت‌های مالی، به ویژه در کشور در حال توسعه مانند ایران، ایفا می کند. ناکارآمدی مدیریت و اینکه صورت های مالی وضعیت واقعی و وضعیت مالی سازمان را نشان نمی دهد، تصمیمات سرمایه گذاران بالقوه را به خطر می اندازد. این یکی از چالش های جدی پیش روی سازمان ها است، به این معنی که قداست گزارشگری مالی و همچنین اعتماد ذینفعان بر عهده حسابرسان است که مسئولیت رسیدگی به این مسائل از طریق اجرای کارآمد و مؤثر تکالیف حسابرسی خود را برای تولید کیفیت بر عهده دارند.

یکی از عملکرد راهبری شرکت‌ها، بروز سرمایه گذاران نهادی به عنوان مالکان سرمایه است. نقش مالکان نهادی توسط مدیران در نظارت بر روشهای اتخاذ شده از تأثیر بالایی بهره مند می باشد و وجود مالکان نهادی در تلفیق سهامداران بر رویه های شرکت تأثیر گذار است. مالکان نهادی، در تجزیه و تحلیل های مالی حرفه ای به علت قابلیت هنگفت از سایر سرمایه گذاران مجزا می شوند. از این روی، سرمایه گذاران نهادی بیشتر از سایر سرمایه گذاران، به کیفیت اطلاعات توجه می نمایند. اما در دهه ۹۰، فرضیه نظارت کارا جهت مالکان نهادی مورد بحث قرار گردید. سرمایه گذاران نهادی دارای نفوذ ویژه ای هستند که برای ساختن عملکرد مدیریت در جهت منافع سهامداران و نظارت می توانند استفاده کنند. وجود سرمایه گذاران نهادی در قالب مالکیت شرکت بر روش نظارت عملیات بنگاه تأثیر گذار می باشد. پژوهش های پیش نشان دهنده این است که کیفیت ارائه صورت های مالی و گزارش حسابرسی از کارکرد و سلامت مهم شرکت است. از این روی، سرمایه گذاران نهادی از خدمات حسابرسی با کیفیت سعی می کنند استفاده نمایند.

بنابراین انتظار می رود اولاً، کیفیت گزارشگری مالی همچنان در ادبیات پژوهش موضوع مهمی باشد و همچنین بررسی تأثیر کیفیت گزارشگری مالی بر کیفیت حسابرسی می تواند منجر به گسترش ادبیات پژوهش گردد. همچنین با بررسی پایگاه های اطلاعاتی و پژوهش های منتشر شده، پژوهشی با عنوان پژوهش حاضر یافت نشد، در نتیجه این پژوهش از لحاظ موضوعی دارای نوع آوری می باشد. در ضمن تأثیر مالکیت نهادی بر رابطه ی بین کیفیت حسابرسی و کیفیت گزارشگری مالی در تحقیق حاضر مورد بررسی قرار می گیرد.

۲. اهمیت و ضرورت تحقیق

کیفیت گزارشگری مالی یک مشخصه مهم از سیستم حسابداری است. اطلاعات مالی باکیفیت سبب افزایش کارایی بازار سرمایه می شود و بنابراین می توان گفت سرمایه گذاران و دیگر استفاده کنندگان به چنین اطلاعاتی علاقه مند

هستند. تدوین کنندگان استانداردهای حسابداری نیز تلاش می کنند استانداردها را در جهت افزایش کیفیت گزارشگری مالی توسعه دهند. (اورت و ویگن هوفر، ۲۰۱۱). همچنین ارزیابی کیفیت گزارشگری مالی به استفاده کنندگان از صورت های مالی درباره قطعیت سود جاری و پیشبینی سودهای آتی کمک می کند (دیلویت و تاج، ۲۰۰۴).

مطالعاتی نشان داده اند که شرکت ها می توانند از طریق افزایش گزارشگری مالی، عدم تقارن اطلاعاتی را کاهش دهند (باشمن و اسمیت ۱، ۲۰۰۱). کیفیت گزارشگری مالی مورد علاقه کسانی است که از گزارش های مالی برای تصمیم گیری های سرمایه گذاری و انعقاد قراردادهای مختلف استفاده می کنند. علاوه بر این از دیدگاه تدوین کنندگان استاندارد، کیفیت گزارش های مالی بصورت غیرمستقیم نشان دهنده کیفیت استانداردهای گزارشگری مالی و کاهش عدم تقارن اطلاعاتی باشد. در این راستا نیکومرام و همکاران (۱۳۹۴) نشان دادند با کاهش قابلیت اعتماد اقلام تعهدی از کیفیت سود کاسته می شود. بنا به استدلال، نظریه تقاضا برای کیفیت حسابرسی از آن جا ناشی می شود که بین مدیران شرکت و سرمایه گذاران تضاد نمایندگی وجود دارد. هنگامی که هزینه های نمایندگی به دلیل عدم تمرکز مالکیت و عدم وجود نظارت مؤثر توسط مالکان افزایش می یابد، تقاضا برای حسابرسی های با کیفیت بالاتر افزایش می یابد (ازیبی و دیگران، ۲۰۱۲). همچنین، تضاد نمایندگی حتی ممکن است به عدم تقارن اطلاعاتی نیز ختم شود. بنابراین، یکی دیگر از دلایل تقاضا برای حسابرسی را می توان عدم تقارن اطلاعاتی دانست. در نتیجه می توان بیان نمود که با افزایش کیفیت گزارشگری مالی، مشکلات نمایندگی کاهش یافته و می تواند عدم تقارن اطلاعاتی را کاهش داده و در نهایت منجر به افزایش کیفیت حسابرسی گردد. بنابر گفته لیس و همکاران (۲۰۱۶) با افزایش کیفیت گزارشگری مالی شرکتها، ریسک فرآیند حسابرسی کاهش یافته و از آنجائی که ریسک حسابرسی ارتباط معکوسی با کیفیت حسابرسی دارد، در نتیجه می توان بیان نمود که با افزایش کیفیت گزارشگری مالی، کیفیت حسابرسی شرکت ها بهبود پیدا می کند. بنابراین می توان انتظار داشت که کیفیت گزارشگری مالی تاثیر مثبتی بر کیفیت حسابرسی داشته باشد.

بنابراین انتظار می رود اولاً، کیفیت گزارشگری مالی همچنان در ادبیات پژوهش موضوع مهمی باشد و همچنین بررسی تاثیر کیفیت گزارشگری مالی بر کیفیت حسابرسی می تواند منجر به گسترش ادبیات پژوهش گردد. همچنین با بررسی پایگاه های اطلاعاتی و پژوهش های منتشر شده، پژوهشی با عنوان پژوهش حاضر یافت نشد، در نتیجه این پژوهش از لحاظ موضوعی دارای نوع آوری می باشد. در ضمن تاثیر مالکیت نهادی بر رابطه بین کیفیت حسابرسی و کیفیت گزارشگری مالی در تحقیق حاضر مورد بررسی قرار می گیرد.

۳. فرضیه تحقیق

کیفیت حسابرسی بر کیفیت گزارشگری مالی تاثیر دارد.

مالکیت نهادی رابطه بین کیفیت حسابرسی بر کیفیت گزارشگری مالی را تعدیل می کند.

۴. قلمرو تحقیق

قلمرو موضوعی: تحقیق حاضر از نظر موضوعی در چارچوب مباحث حسابداری قرار دارد که در آن به بررسی تاثیر مالکیت نهادی بر رابطه بین کیفیت حسابرسی و کیفیت گزارشگری مالی می پردازد.

قلمرو مکانی: این پژوهش بر روی بانک‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می‌پردازد که تعدادی از آن‌ها به صورت نمونه‌ای مورد بررسی قرار خواهند گرفت. بدین ترتیب داده‌های مالی مورد نیاز از صورت‌های مالی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس و در صورت لزوم از نرم‌افزارها و سایت رسمی بورس اوراق بهادار تهران استخراج می‌گردد. قلمرو زمانی: در این پژوهش نمونه مورد نظر از بین بانک‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در دوره ۵ ساله (۱۳۹۶ تا ۱۴۰۱) می‌باشد.

۵. پیشینه تحقیق

پیشینه داخلی

قلعه و دستگیر (۱۴۰۲) تاثیر سرمایه گذاران نهادی بر رابطه بین کیفیت گزارشگری حسابداری و هزینه سرمایه موجود در ایران مورد مطالعه قرار دادند. هزینه سرمایه سهام عادی از طریق مدل رگرسیونی قیمت گذاری دارایی های سرمایه ای اندازه گیری و جامعه آماری شامل ۹۰ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران و روش نمونه گیری به روش حذفی سیستماتیک انجام دادند. داده‌ها براساس سالهای ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۷ و جهت آزمون فرضیه‌ها، مبنای برآورد، رگرسیون خطی چند متغیره به کمک نرم افزارهای اکسل و ایویوز استفاده گردیده است. نتایج فرضیه اول وجود رابطه منفی و معنادار بین کیفیت گزارشگری حسابداری و هزینه سرمایه نشان داد. نتایج فرضیه دوم نشان داد سرمایه گذاران نهادی بر رابطه بین کیفیت گزارشگری حسابداری و هزینه سرمایه تاثیر ندارد.

خوشکار و همکاران (۱۳۹۹) پژوهشی تحت عنوان بررسی اثر تعدیلی مالکیت نهادی بر رابطه بین عدم تقارن اطلاعاتی و ریسک سرمایه‌گذاری می‌باشد که در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران است. بین ریسک سرمایه‌گذاری و عدم تقارن اطلاعاتی رابطه معناداری وجود دارد و مالکیت نهادی سبب تقلیل این رابطه می‌گردد. همچنین بین مالکیت نهادی و ریسک سرمایه‌گذاری رابطه معناداری وجود دارد. نتایج بین ریسک سرمایه‌گذاری و اهرم مالی رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد و بین اندازه شرکت و فرصت‌های رشد با ریسک سرمایه‌گذاری رابطه معکوس و معناداری وجود دارد.

محسنی نیا و باباجانی (۱۳۹۹) تاثیر کیفیت حسابرسی داخلی بر کیفیت گزارشگری مالی و عدم تقارن اطلاعاتی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران مورد بررسی قرار دادند. نمونه آماری شامل ۱۰۰ شرکت برای سال مالی ۱۳۹۷ است. به منظور آزمون فرضیه‌ها از الگوی معادلات ساختاری بهره گرفته شده است. در این رابطه، متغیر «کیفیت حسابرسی داخلی» در چهار بخش شامل صلاحیت، استقلال، اجرای عملیات و سایر معیارها و متغیر «کیفیت گزارشگری مالی» در سه بخش شامل قابلیت اتکا، مربوط بودن و به موقع بودن طبقه‌بندی شد که با لحاظ کردن متغیر «عدم تقارن اطلاعاتی»، تعداد ۱۶ فرضیه تدوین شد. نتایج پژوهش، حاکی از آن است که «کیفیت حسابرسی داخلی» بر دو متغیر «کیفیت گزارشگری مالی» و «عدم تقارن اطلاعاتی» در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، تاثیر معناداری نداشته است.

خلیل زاده و همکاران (۱۳۹۸) این پژوهش را با هدف "تأثیر مالکیت نهادی بر رابطه بین کیفیت اطلاعات حسابداری و هزینه سرمایه" در این پژوهش تعداد ۱۲۸ شرکت و جامعه آماری شرکت‌ها طی سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۶ در بورس اوراق بهادار تهران صورت گرفت. نتایج حاکی از آن است که کیفیت اطلاعات حسابداری بر هزینه سرمایه و همچنین مالکیت نهادی بر رابطه بین کیفیت اطلاعات حسابداری و هزینه سرمایه اثر معناداری دارد.

رحمانی بجارسری و همکاران (۱۳۹۶) به پژوهشی تحت عنوان "بررسی ارتباط سرمایه گذاری با کیفیت اطلاعات حسابداری و حاکمیت شرکتی" و جامعه آماری شرکت ها طی سالهای ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۴ و در شرکت های پذیرفته شده بورس اوراق بهادار تهران پرداختند. نتایج پژوهش بیانگر این است که بین کیفیت حسابداری و سرمایه گذاری ارتباط معنادار و معکوسی وجود دارد؛ اما بین حاکمیت شرکتی و سرمایه گذاری رابطه معناداری وجود ندارد.

مهرانی و همکاران (۱۳۸۹) رابطه بین سرمایه گذاران نهادی و کیفیت گزارشگری مالی را مورد بررسی قرار دادند. نتایج تحقیق بیانگر روابط متناقضی بین سرمایه گذاران نهادی و کیفیت سود است. بدان معنا که از بعد ارزش پیش بینی کنندگی سود، سرمایه گذاران نهادی (تمرکز سرمایه گذران نهادی) با کیفیت سود، رابطه منفی (مثبت) دارند. این در حالی است سرمایه گذاران نهادی با وقفه گزارشگری رابطه منفی دارند. این امر بیانگر آن است که با افزایش سطح سرمایه گذاران نهادی، کیفیت سود نیز ارتقا می یابد. باید یادآور شد که در این تحقیق رابطه معناداری بین سرمایه گذاران نهادی (تمرکز سرمایه گذاران نهادی) و کیفیت سود با استفاده از معیارهای محتوای اطلاعاتی سود و اقلام تعهدی سود یافت نشد.

پیشینه خارجی

امانوئل اغوسا^۲ و همکاران (۲۰۲۳) بررسی تأثیر استقلال حسابرسی بر کیفیت صورت های مالی بانک های تجاری پذیرفته شده در نیجریه در دوره دوازده ساله (۲۰۱۰ تا ۲۰۲۱) انجام دادند. چهار متغیر مستقل - حق الزحمه حسابرسی، حسابرسی مشترک، دوره تصدی حسابرسی، و اظهارنظر حسابرسی - به عنوان نمایندگانی برای اندازه گیری استقلال حسابرسی استفاده شد، در حالی که دوازده بانک تجاری که به طور مداوم گزارش های مالی سالانه خود را در کل دوره تحقیق ارائه می کردند به عنوان نمونه استفاده کردند. نتایج رگرسیون نشان داد که حق الزحمه حسابرسی بر کیفیت صورت های مالی تأثیر معناداری دارد، در حالی که دوره تصدی حسابرسی، حسابرسی مشترک و اظهارنظر حسابرسان تأثیر معنی داری بر کیفیت صورت های مالی بانک های نمونه نشان ندادند.

تاها و عمران (۲۰۲۰) در پژوهشی مالکیت نهادی بر اهمیت ارزش اطلاعات حسابداری^۳ با استفاده از تئوری نمایندگی را بررسی نمودند، این مطالعه با هدف ارزیابی ارتباط ارزش اطلاعات حسابداری منتشر شده توسط بنگاه های غیر مالی که در بورس سهام کویت برای دوره زمانی ۲۰۱۵-۲۰۱۸ منتشر شده اند. نتایج نشان می دهد که میزان اطلاعات حسابداری منتشر شده در این دوره زمانی متفاوت می باشد که سطح مالکیت نهادی تأثیر معنا داری و مثبت در اطلاعات حسابداری منتشر شده دارد.

ساندی^۳ (۲۰۱۹) مطالعه ای در نیجریه انجام داد تا ارتباط بین استقلال حسابرسان و کیفیت صورت های مالی شرکت را بررسی کند. این تحقیق مبتنی بر نظریه نمایندگی بوده و داده ها از گزارش های سالانه شرکت های تولیدی فهرست شده در بازه زمانی ۲۰۱۳ تا ۲۰۱۷ جمع آوری شده است. از آمار توصیفی و همبستگی به عنوان ابزار تحلیلی استفاده شد و برای بررسی رابطه بین وابسته و از رگرسیون استفاده شد. متغیرهای مورد علاقه این مطالعه رابطه مثبتی بین انگیزه های حسابرسی، دوره تصدی حسابرسی، اندازه مشتری حسابرسی و کیفیت گزارشگری مالی گزارش کرد. همچنین، بین وضعیت حسابرسان، به ویژه زمانی که به یکی از چهار مؤسسه حسابرسی بزرگ وابسته است، و کیفیت گزارشگری مالی،

رابطه منفی معناداری مشاهده شد. این مطالعه خاطرنشان می کند که دوره مدیریت طولانی تر حسابرس و افزایش انگیزه ها در تقویت استقلال حسابرسان نقش دارند و در نتیجه کیفیت گزارشگری مالی را بهبود می بخشد. استلا و اوچنا^۴ (۲۰۱۹) مطالعه ای را برای بررسی تأثیر استقلال حسابرسی بر کیفیت صورت های مالی انجام دادند. این مطالعه از طرح تحقیقاتی پس رویدادی استفاده کرد و داده هایی را از چهار (۴) بانک فهرست شده در گروه بورس نیجریه که یک دوره پنج ساله (۲۰۱۴ تا ۲۰۱۸) را پوشش می دهد، برای تجزیه و تحلیل جمع آوری کرد. یافته های این مطالعه تأثیر معنادار استقلال حسابرسی را بر کیفیت صورت های مالی نشان داد و نتیجه گرفت که حفظ استقلال حسابرسی نقش مهمی در بهبود کیفیت و قابلیت اطمینان صورت های مالی برای بانک های تجاری دارد. اماهلو و همکاران^۵ (۲۰۱۸) به دنبال شناخت عوامل تعیین کننده کیفیت صورت های مالی با تمرکز بر شرکت های مراقبت های بهداشتی فهرست شده در بورس اوراق بهادار نیجریه برای دوره ۲۰۱۰-۲۰۱۶ بودند یافته های این مطالعه نشان داد که بین استقلال حسابرسی، دوره تصدی حسابرسی، اندازه مؤسسه حسابرسی و کیفیت صورت های مالی همبستگی مثبت و معنادار آماری وجود دارد.

۶. ابزار و روش های جمع آوری تحقیق

از آنجا که روش انجام پژوهش به صورت میدانی بوده و با داده های واقعی شرکتها سروکار دارد، برای فراهم کردن اطلاعات شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران که با توجه به متغیرهای پژوهش، جمع اوری داده ها از صورتهای مالی و صورت جلسه های مجمع عمومی سالیانه هیات مدیره است از منابع مختلفی از جمله سایت اطلاع رسانی سازمان بورس (کدال) و نرم افزار ره آورد نوین استفاده شده است.

۷. مدل ها و متغیرهای پژوهش و نحوه آزمون فرضیه ها

برای آزمایش تأثیر کیفیت حسابرسی بر کیفیت گزارشگری مالی با تأکید بر مالکیت نهادی در بانک های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، از مدل رگرسیونی زیر استفاده شده است :

$$FRQ_{it} = \beta_0 + \beta_1 AQ_{it} + \beta_1 MTB_{it} + \beta_2 Size_{it} + \beta_3 ROE_{it} + \beta_4 Lev_{it} + \varepsilon_{it}$$

$$FRQ_{it} = \beta_0 + \beta_1 AQ_{it} + \beta_1 is_{it} + \beta_1 (IO * AQ)_{it} + \beta_1 MTB_{it} + \beta_2 Size_{it} + \beta_3 ROE_{it} + \beta_4 Lev_{it} + \varepsilon_{it}$$

متغیرهای تحقیق

متغیر مستقل

از متغیر دوجویی استفاده می کنیم. به این ترتیب که اگر شرکت توسط سازمان حسابرسی و یا مفید راهبر مورد حسابرسی قرار گیرد عدد یک و در غیر این صورت صفر می پذیرد.

متغیر وابسته

برای اندازه گیری کیفیت گزارشگری مالی از مدل دیچو و دجو (۲۰۰۲) که مبتنی بر جریان های نقدی گذشته، حال و آینده استفاده می نماییم .

$$ACC_{it} = \beta_0 + \beta_1 CFO_{it-1} + \beta_2 CFO_{it} + \beta_3 CFO_{it+1} + \varepsilon_{it}$$

4 Stella and Uchenna

5 Amahalu ,Okeke و Chinyere

در مدل بالا، CFO بیانگر جریان وجه نقد عملیاتی بوده و ACC بیانگر تغییرات در سرمایه در گردش (دارایی های جاری منهای بدهی های جاری) است. باقیمانده های حاصل از رگرسیون نشان گر اقلام تعهدی است که مربوط به جریان های نقدی می باشد و قدرمطلق این باقیمانده ها عبارت است از معیار اندازه گیری کیفیت اقلام تعهدی لذا بر مبنای رگرسیون بالا کیفیت گزارشگری مالی به شرح زیر اندازه گیری می شود:

$$\text{Accrual Quality}_{it} = |\epsilon_{it}|$$

متغیر تعدیلگر: سرمایه گذاران نهادی (Institutional shareholders)

در این تحقیق سرمایه گذاران نهادی به عنوان متغیر تعدیلگر می باشد. سرمایه گذاران نهادی به عنوان یکی از مکانیزم های حاکمیت شرکتی عبارت از سرمایه گذاران بزرگ نظیر بانک ها، شرکت های بیمه، شرکت های سرمایه گذاری و مؤسسه های بازنشستگی می باشند. مطابق با تعریف بند ۲۷ ماده یک قانون اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران، سرمایه گذار نهادی عبارتند از:

(۱) بانک ها و بیمه ها،

(۲) هلدینگ ها، شرکت های سرمایه گذاری، صندوق بازنشستگی، شرکت تأمین سرمایه و صندوق های سرمایه گذاری ثبت شده نزد سازمان بورس و اوراق بهادار،

(۳) هر شخص حقیقی یا حقوقی که بیش از ۵ درصد یا بیش از ۵ میلیارد ریال از ارزش اسمی اوراق بهادار در دست انتشار ناشر را خریداری کند،

(۴) سازمان ها و نهادهای دولتی و عمومی

(۵) شرکت های دولتی،

(۶) اعضای هیأت مدیره و مدیران ناشر یا اشخاصی که کارکرد مشابه دارند.

لذا با بررسی یادداشت های همراه صورت های مالی، درصد مالکیت این سرمایه گذاران از سهام شرکت مشخص می گردد. بر همین پایه، کل درصد تملک این اشخاص در این پژوهش به عنوان سرمایه گذاران نهادی مورد توجه قرار می گیرد.

متغیرهای کنترلی

Firm Size (اندازه شرکت): که از لگاریتم طبیعی کل دارایی های شرکت بدست می آید

ROE (بازده حقوق صاحبان سهام): که از تقسیم سود بر حقوق صاحبان سهام بدست می آید.

MTB:نسبت ارزش بازار شرکت به ارزش دفتری.

LEV (اهرم مالی):نسبت کل بدهی ها به کل دارایی ها.

۸. آمار توصیفی متغیرهای تحقیق

در این بخش، شاخص های مرکزی هم چون میانگین و شاخص پراکندگی انحراف معیار برای هریک از متغیرهای تحقیق ارائه می گردد. در این ارتباط میانگین، اصلی ترین شاخص مرکزی بوده و متوسط داده ها را نشان می دهد، به طوری که اگر داده ها بر روی یک محور به صورت منظم ردیف شوند، مقدار میانگین دقیقاً نقطه تعادل یا مرکز ثقل توزیع قرار می گیرد. انحراف معیار از پارامترهای پراکندگی بوده و میزان پراکندگی داده ها را نشان می دهد (مومنی و قیومی، ۱۳۹۰). خلاصه وضعیت آمار توصیفی مربوط به متغیرهای مدل در جدول (۴-۱) ارائه شده است.

جدول ۴-۱: آمار توصیفی متغیرهای تحقیق

متغیر	نماد	میانگین	میانه	بیشینه	کمینه	انحراف معیار
کیفیت گزارشگری مالی	FRQ	0.043264	0.045344	0.085473	0.003491	0.023622
کیفیت حسابرسی	AQ	0.490800	0.500000	1.000000	0.000000	0.503003
مالکیت نهادی	IO	0.778906	0.772490	0.896269	0.651378	0.061888
فرصت های رشد	MTB	5.703544	5.691550	10.18150	1.284600	2.576472
اندازه بانک	SIZE	21.58359	21.53220	26.19300	18.14220	2.232708
بازده حقوق صاحبان سهام	ROE	0.391402	0.396086	0.619589	0.198663	0.125093
اهرم مالی	LEV	0.585630	0.595551	0.842629	0.314531	0.162472

باتوجه به شاخص های ارائه شده در جدول (۴-۱) مشاهده می شود که متوسط شاخص کیفیت گزارشگری مالی در بانک ها برابر با ۰/۴۳۲ برآورد شده است. همچنین ۴۹/۰۸ درصد از مشاهدات نشان از کیفیت حسابرسی بانک ها داشته اند و مالکیت نهادی در بانک ها نیز به طور متوسط برابر با ۰/۷۷۸۹ برآورد شده است. نسبت فرصت های رشد دارای مقدار میانگین ۵/۷۰۳۵ و اندازه بانک ها نیز در مقیاس لگاریتمی دارای مقدار متوسط ۲۱/۵۸۳۵ بوده است. بازده حقوق صاحبان سهام بانک ها به طور میانگین برابر با ۰/۳۹۱۴ و نسبت اهرم مالی آنها به طور متوسط برابر با ۰/۵۸۵۶ برآورد شده است.

۹. مانایی متغیرهای تحقیق

به منظور بررسی مانایی متغیرهای تحقیق از آزمون لوین لین و چو استفاده شده است. این آزمون فرضیه وجود ریشه واحد در مقادیر سری را مورد آزمون قرار می دهد. در صورتی که فرضیه صفر آزمون مبنی بر وجود ریشه واحد در مقادیر سری رد گردد می توان پذیرفت که سری های مورد مطالعه، مانا هستند و در غیر این صورت باید از روش هایی چون تفاضل گیری، رگرسیونی بر روی زمان و یا تبدیلات باکس و کاکس استفاده نمود. نتایج این آزمون در جدول (۴-۲) ارائه شده است.

جدول ۴-۲: نتایج آزمون مانایی متغیرهای تحقیق

متغیر	آماره LLC	سطح معناداری
کیفیت گزارشگری مالی	-4.75514	0.0000
کیفیت حسابرسی	-4.39497	0.0000
مالکیت نهادی	-10.8966	0.0000
فرصت های رشد	-11.7694	0.0000
اندازه بانک	-5.92098	0.0000
بازده حقوق صاحبان سهام	-9.60183	0.0000
اهرم مالی	-6.40535	0.0000

همانطور که جدول (۴-۲) نشان می دهد، سطوح معناداری تمامی آزمون های مذکور از خطای نوع اول ۰/۰۵ کوچکتر هستند و در نتیجه فرضیه صفر آماری آزمون مبنی بر وجود ریشه واحد رد شده و می توان پذیرفت که سری های مورد مطالعه در این سطح خطا مانا هستند و بنابراین، رفتار مقادیر متغیرها، در طول زمان دستخوش تغییرات رونددار نخواهد شد.

۱۰. نتایج آزمون تشخیص مدل

پیش از برآزش مدل رگرسیونی به منظور تعیین تابلویی و یا تلفیقی بودن مدل، از آزمون چاو یا F مقید استفاده می شود. فرضیه صفر آماری در آزمون چاو مبنی بر مناسب بودن مدل تلفیقی و فرضیه مقابل آن مبنی بر مناسب بودن مدل پانل است. همچنین آزمون هاسمن فرض ثابت یا تصادفی بودن اثرات مقطعی در مدل را مورد آزمون قرار می دهد. در صورتی که مدل داده های تابلویی مناسب باشد، انجام این آزمون ضرورت می یابد. نتایج حاصل از این آزمون ها در جدول (۴-۳) ارائه شده است.

جدول ۴-۳: نتایج آزمون های تشخیصی چاو

سطح معناداری	درجه آزادی	مقدار آماره	آزمون	مدل
0.0465	(11,67)	1.962143	چاو	مدل آزمون فرضیه اول
0.7472	5	2.692841	هاسمن	
0.0430	(11,65)	1.995949	چاو	مدل آزمون فرضیه دوم
0.8225	7	3.619042	هاسمن	

با توجه به سطح معناداری آزمون چاو در جهت تعیین معناداری اثرات مقطعی در مدل های آزمون فرضیات اول و دوم تحقیق مشاهده می شود که سطح معناداری این آزمون برای هر دو مدل کوچکتر از خطای ۰/۰۵ بدست آمده (۰/۰۴۶۵ و $p\text{-value} = ۰/۰۴۳۰$) و نشان از معناداری اثرات مقطعی در این مدل ها دارد. نتایج آزمون هاسمن نیز نشان از سطوح معناداری بزرگتر از خطای ۰/۰۵ برای هر دو مدل دارد ($p\text{-value} = ۰/۷۴۷۲$ و $p\text{-value} = ۰/۸۲۲۵$) که نشان از تصادفی بودن اثرات مقطعی در هر دو مدل تحقیق دارد. از این رو مدله ای آزمون فرضیات تحقیق به روش داده های تابلویی با اثرات تصادفی برآزش شده اند.

۱۱. نتایج آزمون فرضیه اول

به منظور آزمون فرضیه اول تحقیق، از تخمین مدل رگرسیونی زیر بهره گرفته شده است.

$$FRQ_{it} = \beta_0 + \beta_1 AQ_{it} + \beta_1 MTB_{it} + \beta_2 Size_{it} + \beta_3 ROE_{it} + \beta_4 Lev_{it} + \varepsilon_{it}$$

جدول (۴-۴) جزئیات نتایج برآزش مدل را نشان می دهد. در برآزش این مدل از روش رگرسیون وزنی EGLS استفاده شد تا اثرات مفروضات اولیه رگرسیونی بر دقت ضرایب تقلیل یابد.

جدول ۴-۴: نتایج برآورد مدل فرضیه اول

متغیر توضیحی	ضریب	خطای استاندارد	آماره t	سطح معناداری	VIF
AQ	0.067101	0.014582	4.601752	0.0000	1.026527
MTB	-0.006986	0.004909	-1.423272	0.1586	1.037402
SIZE	0.017284	0.002682	6.445093	0.0000	1.164151
ROE	-0.131524	0.029798	-4.413797	0.0000	1.103693
LEV	0.053169	0.089391	0.594788	0.5537	1.088578
C	-0.260259	0.094382	-2.757503	0.0073	-
مشخصات مدل رگرسیونی					
ضریب تعیین تعدیل شده	0.821083	آماره تحلیل واریانس		77.18059	
آماره دوربین واتسون	2.023732	معناداری مدل		0.000000	

- نیکویی برازش مدل:

با توجه به سطح معناداری آزمون تحلیل واریانس مدل که کوچکتر از خطای ۰/۰۵ بدست آمده، معناداری کلی مدل مورد تایید است و می توان ادعا نمود که مجموعه متغیرهای توضیحی مدل به طور معناداری قابلیت تبیین و کنترل تغییرات متغیر وابسته را دارند. ضریب تعیین تعدیل شده مدل گویای آن است که ۸۲/۱۰ درصد از تغییرات موجود در کیفیت گزارشگری مالی بانک ها توسط متغیرهای وارد شده در مدل تبیین می گردد. به منظور بررسی تصریح الگوی رگرسیونی از آماره دوربین واتسون استفاده شد. آماره این آزمون که در بازه مقادیر تجربی ۱/۵ تا ۲/۵ بدست آمده (۲/۰۲۳۷ = Durbin Watson)، نشان از تصریح مناسب الگوی رگرسیونی دارد. همچنین مقادیر شاخص VIF که در جهت سنجش عدم همخطی میان متغیرهای مستقل تحقیق محاسبه می شود، کوچکتر از مقدار بحرانی ۱۰ بدست آمده اند که نشان از عدم وجود همخطی شدید میان متغیرهای مستقل تحقیق دارد و از این رو می توان پذیرفت که دقت ضرایب تاثیر متغیرهای مستقل در مدل تحقیق، تحت تاثیر روابط درونی متغیرهای مستقل قرار نگرفته است.

۱۲. نتایج آزمون فرضیه دوم

به منظور آزمون فرضیه دوم تحقیق، از تخمین مدل رگرسیونی زیر بهره گرفته شده است.

$$FRQ_{it} = \beta_0 + \beta_1 AQ_{it} + \beta_1 is_{it} + \beta_1 (IO * AQ)_{it} + \beta_1 MTB_{it} + \beta_2 Size_{it} + \beta_3 ROE_{it} + \beta_4 Lev_{it} + \varepsilon_{it}$$

جدول (۴-۶) جزئیات نتایج برازش مدل را نشان می دهد. در برازش این مدل از روش رگرسیون وزنی EGLS استفاده شد.

جدول ۴-۶: نتایج برآورد مدل فرضیه دوم

متغیر توضیحی	ضریب	خطای استاندارد	آماره t	سطح معناداری	VIF
AQ	0.317363	0.112799	2.813520	0.0062	2.249404
IO	0.632361	0.114425	5.526433	0.0000	2.063968
AQ*IO	-0.323660	0.150661	-2.148263	0.0349	2.196960
MTB	-0.041742	0.017932	-2.327776	0.0226	1.040820
SIZE	-0.015469	0.013614	-1.136269	0.2594	1.281593
ROE	0.166867	0.136534	1.222160	0.2254	1.144919
LEV	-0.135982	0.061737	-2.202597	0.0307	1.137912
C	-0.031058	0.230509	-0.134735	0.8932	-
مشخصات مدل رگرسیونی					
ضریب تعیین تعدیل شده	0.994761	آماره تحلیل واریانس		2252.223	
آماره دوربین واتسون	2.094537	معناداری مدل		0.000000	

نیکویی برازش مدل:

با توجه به سطح معناداری آزمون تحلیل واریانس مدل که کوچکتر از خطای ۰/۰۵ بدست آمده، معناداری کلی مدل مورد تایید است و می توان ادعا نمود که مجموعه متغیرهای توضیحی مدل به طور معناداری قابلیت تبیین و کنترل تغییرات متغیر وابسته را دارند. ضریب تعیین تعدیل شده مدل گویای آن است که ۹۹/۴۷ درصد از تغییرات موجود در کیفیت گزارشگری مالی بانک ها توسط متغیرهای وارد شده در مدل تبیین می گردد. به منظور بررسی تصریح الگوی رگرسیونی از آماره دوربین واتسون استفاده شد. آماره این آزمون که در بازه مقادیر تجربی ۱/۵ تا ۲/۵ بدست آمده (۲/۰۹۴۵ = Durbin Watson)، نشان از تصریح مناسب الگوی رگرسیونی دارد. همچنین مقادیر شاخص VIF که در جهت سنجش عدم همخطی میان متغیرهای مستقل تحقیق محاسبه می شود، کوچکتر از مقدار بحرانی ۱۰ بدست آمده اند که نشان از عدم وجود همخطی شدید میان متغیرهای مستقل تحقیق دارد و از این رو می توان پذیرفت که دقت ضرایب تاثیر متغیرهای مستقل در مدل تحقیق، تحت تاثیر روابط درونی متغیرهای مستقل قرار نگرفته است.

نتایج فرضیه اول

به منظور آزمون فرضیه اول تحقیق، تاثیر کیفیت حسابرسی بر کیفیت گزارشگری مالی بانک ها مورد آزمون قرار گرفت. نتایج آزمون معناداری این اثر نشان داد که سطح معناداری کیفیت حسابرسی بر کیفیت گزارشگری مالی بانک ها در مدل تحقیق نشان دهنده معناداری اثر کیفیت حسابرسی بر روی کیفیت گزارشگری مالی بوده است. همچنین ضریب تاثیر مثبت رگرسیونی این متغیر در مدل تحقیق نشان دهنده تاثیر گذاری مستقیم کیفیت حسابرسی بر روی کیفیت گزارشگری مالی بانک ها بوده است. از این رو فرضیه اول تحقیق مورد تایید قرار گرفت. یافته های این فرضیه با نتایج

تحقیقات لیس و همکاران (۲۰۱۶)، اغوسا و همکاران (۲۰۲۳)، ساندی (۲۰۱۹)، استلا و اوچنا (۲۰۱۹) و اماهلو و همکاران (۲۰۱۸) همسو بوده است. مطابق با یافته های این فرضیه، با افزایش کیفیت حسابرسی، افزایش کیفیت گزارشگری مالی نیز مورد انتظار است.

نتایج فرضیه دوم

به منظور آزمون فرضیه دوم تحقیق، تاثیر متقابل مالکیت نهادی و کیفیت حسابرسی بر روی کیفیت گزارشگری مالی بانک ها مورد آزمون قرار گرفت. نتایج نشان داد که سطح معناداری اثر متقابل مالکیت نهادی و کیفیت حسابرسی در مدل تحقیق نشان دهنده معناداری اثر مالکیت نهادی بر رابطه بین کیفیت حسابرسی و کیفیت گزارشگری مالی بانک ها است. از این رو فرضیه دوم تحقیق مورد پذیرش قرار گرفت. مقایسه ضرایب رگرسیونی نشان داد که در بانک های با مالکیت نهادی بالا، کیفیت حسابرسی تاثیری معکوس بر روی کیفیت گزارشگری مالی بانک ها داشته است، در حالی که در بانک های با مالکیت نهادی پایین، کیفیت حسابرسی تاثیر مستقیم بر روی کیفیت گزارشگری مالی داشته است. یافته های این فرضیه با نتایج تحقیق تاهات و عمران (۲۰۲۰) همسو بوده است که نشان می دهد نسبت مالکیت نهادی بر کیفیت اطلاعات حسابداری تاثیرگذار است. مطابق با یافته های این فرضیه به نظر می رسد که مالکیت نهادی بالا در شرکت های با کیفیت حسابرسی، موجب کاهش کیفیت گزارشگری مالی بانک ها شده است و بالعکس، مالکیت نهادی پایین، اثرات مثبت کیفیت حسابرسی را بر روی کیفیت گزارشگری مالی نتیجه داده است. این یافته برخلاف انتظار محقق بوده است. چرا که مالکان نهادی به عنوان نهادهای ناظر بر عملکرد مدیران و با هدف کاهش تعارض منافع، نقشی نظارتی در عملکرد و کیفیت گزارشگری ایفا می کنند، اما یافته های این فرضیه نشان از این دارد که نقش مالکان نهادی در بانک ها برخلاف انتظارات تئوریک، عمل کرده و موجب کاهش سطح کیفیت گزارشگری مالی در بانک های با حسابرسی با کیفیت شده است.

۱۳. پیشنهادات تحقیق

پیشنادهای مبتنی بر نتایج پژوهش

باتوجه به یافته های فرضیه های تحقیق، پیشنهادهایی در راستای کاربرد نتایج ارائه می گردد که این پیشنهادها به شرح ذیل بوده اند:

⇐ پیشنهاد می شود در تعیین حق الزحمه حسابرسی بانک ها، نسبت به کیفیت گزارشگری مالی و هزینه یابی بر روی کیفیت گزارشگری مالی نیز توجه شود. این امر می تواند، موجب ایجاد انگیزه در مدیران برای افزایش کیفیت گزارشگری مالی شود.

⇐ پیشنهاد می شود به منظور تصحیح و تعدیل اثر مالکیت نهادی در رابطه بین کیفیت حسابرسی و کیفیت گزارشگری مالی بانک ها، سازوکارهای نظارتی دقیق تر بر شفافیت عملکرد مدیران و نفوذ اثر مالکان نهادی اندیشیده شود.

پیشنادهای برای مطالعات آینده

باتوجه به نتایج تحقیق و بررسی های انجام شده بر روی یافته های فرضیات تحقیق، کاستی هایی در علت یابی نتایج تحقیق ارزیابی و شناسایی گردید که به منظور ارزیابی های دقیق تر این موارد، پیشنهادهای زیر به منظور انجام تحقیقات آتی ارائه گردیده است:

↩ پیشنهاد می شود تأثیر مالکیت مدیریتی بر رابطه بین کیفیت حسابرسی و کیفیت گزارشگری مالی بانک ها مورد مطالعه قرار گیرد.

↩ پیشنهاد می شود تأثیر کیفیت حسابرسی بر روی سایر معیارهای کیفیت گزارشگری نظیر کیفیت سود، پیش بینی پذیری سود و پایداری سود نیز مورد مطالعه قرار گیرد.

↩ بررسی موضوع مورد بررسی به تفکیک صنعت

منابع و مآخذ

محسنی نیا، سعید & باباجانی، جعفر. (۱۳۹۹). بررسی تأثیر کیفیت حسابرسی داخلی بر کیفیت گزارشگری مالی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. نشریه پژوهش های حسابداری مالی: doi: 10.22108/far.2020.120558.1570

رمضان احمدی، محمد، آهنگری، عبدالمجید & حاجب، حمیدرضا. (۱۳۹۸). بررسی تأثیر همزمان حاکمیت شرکتی و کیفیت حسابرسی بر کیفیت سود با نقش میانجی ساختار سرمایه و عملکرد مالی. مدیریت دارایی و تامین مالی، 7(1), 83-102. doi: 10.22108/amf.2018.111931.1274

قلعه، زهرا & دستگیر، محسن. (۱۴۰۲). تأثیر سرمایه گذاران نهادی بر رابطه بین کیفیت گزارشگری حسابداری و هزینه سرمایه. تحقیقات حسابداری و حسابرسی: doi: 10.22034/iaar.2023.172750, 5-28. doi: 10.22034/iaar.2023.172750

Alzoubi, E. (2019), Audit committee, internal audit function and earnings management: evidence from Jordan, *Meditari Accountancy Research*, Vol. 27 No. 1, pp. 72-90.

Amahalu, N., Okeke, M. N., & Chinyere, O. (2018). Audit Quality Determinants: Evidence from Quoted Health Care Firms in Nigeria. *International Journal of Academic Research in Accounting, Finance and Management Sciences*, 7, 216-231.

Bame-Aldred, C. W., Brandon, D. M., Messier, W. F. Jr., Rittenberg, L. E., & Stefaniak, C. M. (2012). A Summary of Research on External Auditor Reliance on the Internal Audit Function. *Auditing: A Journal of Practice and Theory*, 32: 251-86.

Cohen, J., Krishnamoorthy, G., & Wright, A. (2010). Corporate Governance in the Post-Sarbanes Oxley Era: Auditors' Experiences. *Contemporary Accounting Research*, 27: 751-86.

DeAngelo, L. E. (1981). Auditor Size and Audit Quality. *Journal of Accounting and Economics*, 3, 183-199.

Ettredge, M. L., Scholz, S., & Li, C. (2007). Audit Fees and Auditor Dismissals in the Sarbanes-Oxley Era. *Accounting Horizons*, 21, 371-386.

Gamayuni, R. R. (2018). The Effect of Internal Audit Function Effectiveness and Implementation of Accrual Based Government Accounting Standard on Financial Reporting Quality, *Review of Integrative Business and Economics Research*, Vol. 7, Supplementary Issue 1, PP 46-58.

Gros, M. Koch, S., & Wallek, C. (2017). Internal audit function quality and financial reporting: results of a survey on German listed companies, *Journal of Management & Governance*, June, Volume 21, Issue 2, pp 291-329.

Hailemariam, S. (2014). Determinants of internal audit effectiveness in the public sector, case study in selected Ethiopian public sector offices. MSc Thesis, Jimma univesity, Ethiopia.

Harrington, C. (2004). Internal Audit's New Role. *Journal of Accountancy*, September: 25-40.

- Imafidon, E. , Josiah, M. and Agbo, I. (2023) Audit Independence and Financial Statements Quality in Nigeria Listed Banks. *American Journal of Industrial and Business Management*, 13, 973-984. doi: 10.4236/ajibm.2023.139054.
- Institute of Internal Auditors (IIA). (2002). *The IIA's Recommendations to the Conference Committee on H.R. 3703*. Altamonte Springs, FL: IIA.
- Prawitt, D. F. N. Y. Sharp, and D. A. Wood. (2012). Internal Audit Outsourcing and the Risk of Misleading or Fraudulent Financial Reporting: Did Sarbanes-Oxley Get It Wrong? *Contemporary Accounting Research* 29 (4)
- Prawitt, D. F., Sharp, N. Y., & Wood, D. A. (2011). Reconciling Archival and Experimental Research: Does Internal Audit Contribution Affect the External Audit Fee?. *Behavioral Research in Accounting* 23: 187–206.
- Prawitt, D. F., Smith, J. L., & Wood, D. A. (2009). Internal Audit Quality and Earnings Management. *The Accounting Review* 84: 1255–80.
- Saidin, S. Z. (2010) .The Relationship between Internal and External Auditors of Local Authorities in England and Malaysia, Submitted to the University of Sheffield in Fulfillment of the Requirements for the Degree of Doctor of Philosophy The University Of Sheffield
- Smith, G. (2005). Communication Skills are Critical for Internal Auditors, *Managerial Auditing Journal*, 20(5), 513-519.
- Stella, O., & Uchenna, E. D. (2019). Audit Independence and Reliability of Financial Reports: Empirical Evidence from Nigerian Banks. *International Journal of Economics and Business Management*, 5, 43-52.
- Sunday, O. (2019). Auditor Independence and Quality of Financial Reporting in Listed Nigeria Manufacturing Companies. *International Journal of Accounting and Finance*, 8, 111-128.
- Svanström, T. (2013). Non-Audit Services and Audit Quality: Evidence from Private Firms. *European Accounting Review*, 22, 337-366.
- Zain, M. M., Subramaniam, N. & Stewart, J. (2006). Internal Auditors Assessment of their Contribution to Financial Statement Audits: The Relation with Audit Committee and Internal Audit Function Characteristics. *International Journal of Auditing*, 10.
- Zamzulaila, Z., Susela, D. S., and Zarina, Z. (2006). Internal auditors: their role in the institutions of higher education in Malaysia, *Managerial Auditing Journal*, Vol. 21, No. 9, pp.892-904.